

bódi zajeta iz zgodovine ali sploh iz življenja naroda slovenskega. Povest mora biti spisana tako, da po obliki in vsebini svoji ustreza umetniškim zakonom pripovedne književnosti ter poleg tega ugoti literarnim namenom „Matice Slovenske“.

Pisatelj, kateremu se prisodi častno darilo iz novcev Jurčič-Tomšičeve ustanove, pre me vrhu tega za svojo povest še navadno pisateljsko nagrado, katere plačuje „Matica Slovenska“ po § 15. svojega opravičnega reda po 20—30 gld za tiskovno pólo.

Rokopisi naj se brez pisateljskega imena pošiljajo odboru „Matice Slovenske“ do 1. rožnika 1890. l. Pisateljevo ime naj se pridene rokopisu v zapečatenem listu, na katerem je zapisano dotično gaslo.

Večkrat se je poudarjalo, da „Matica Slovenska“ podaja svojim članom premalo leposlovnega berila. S tem razpisom hoče Maticin odbor pokazati, da ga je resna briga, po vsi svoji moči pospešiti tudi razvoj leposlovne književnosti slovenske ter svojim članom podati v roko lepo zabavno knjigo.

Zatorej se pa podpisani odbor tudi nadeje, da ga bodo pisatelji slovenski podpirali v njegovem trudu ter se častno odzvali njegovemu domoljubnemu pozivu. — V Ljubljani 20. grudna 1889. —

Odbor „Matice Slovenske“.

† **Dr. Anton Kovačić** Dne 16. grudna je nemila smrt uplenila v najlepši dóbi pesnika in pisatelja hrvaškega dr. Antona Kovačića. Pokojnik je bil od leta 1874. marljivi sotrudnik „Vienca“, kjer so tiskane njegove najlepše povesti, v katerih se je pokazal pravim realinom. Pisal je tudi v „Hrvatsko Lipo“ in „Balkan“. Zadnji čas je sestavljal roman „Demagog“ in dramo „Doktor od knjiga“ za „Matico hrvatsko“. „Doktor od knjiga“ je vzrok njegove smrti, ker se je v njega takó zamislil, da je izgubil um in potem za nekoliko dnij umrl. Naj počiva v miru!

V.

Matica hrvatska je dne 15. decembra 1889 imela svojo redno glavno skupščino, ki je na več stranih bila jako imenitna. Ker sta ji med letom umrla predsednik in prvi podpredsednik, med tem ko drugi podpredsednik bolan leži, je skupščini predsedal najstarejši odbornik, gospod mestni svetovalec Ivan Benković. Pred zborovanjem je tajnik ob kratkem čital o zaslugah štirih slavnih maticarjev, ki so od zadnje skupščine umrli. Ti može so Kukuljević, Jurković, Veber in Mažuranić, o katerih je „Zvon“ prinesel obširnejše poročilo v XX. „pismu iz Zagreba“. Na to se je tajnik zahvalil deželni vladi, ki je v minulem letu „Matici“ dala podpore 1700 gld.; hvaležno se je spomnil rajnega kateheta Crnića, ki je v svoji oporoki od pičlih prihranjenih novcev „Matici“ zapustil 50 gld., ter tudi ministra Bedekovića, čigar nasledniki so „Matici“ podarili 500 gld. Nadalje povzamemo iz tajnikovega poročila, da je „Matica“ za društveno leto 1888. izdala 11 knjig, o katerih smo v „Zvonu“ tudi že govorili. Za mesec dnij bodo dotiskane knjige za leto 1889., a preskrbeno je vse, da bodo knjige za leto 1890. ugledale svet še pred koncem istega leta, in spolnila se bode davna želja odbora in udov, da bode „Matica hrvatska“ odslej svoje knjige izdala sproti za vsako leto. Za leto 1889. bodo udje za svojo letnino od 3 forintov sprejeli devetero knjig: 1.) tretjo knjigo „Iz bilinskoga svieta“, od Kišpatića, 2.) drugi del „Poviest, rimskih careva“ od Rabara, 3.) „Slaveni u davnini“ od Maretića, 4.) zvezek „Sabranih pripoviest“ od rajncega Šenoe, 5.) „Psyche“, komedija od Vojnovića, 6.) „Izbrane pjesme“ od Sundečića, 7.) „Podgorske pripovijetke“ od Novaka, 8.) „Teodora“, pripoviest od Kumičića, 9.) „Pjesničke pripoviest“ od Harambašića. Razven tega bo sedmi zvezek grških in latinskih klasikov prinesel Kornelija Tacita manja dela „razgovor o govornicima“, „Agrikolo“ in „Germanijo“, ki jih je na hrvaški preložil vseučiliški profesor dr. Šrepel. V teku istega leta

bode se tiskal tudi še osmi zvezek te zbirke, namreč „Demostenovi izabrani govori“ v prevodu od profesorja Senca. Za isto zbirko pišeta dr. Šrepel „Grško in rimsko mitologijo“, dr. Musić pa „povijest grčke književnosti“. Od knjižnice za hrvaške trgovce bodo leta 1890 prišli na svetlo trije novi zvezki: 1.) „Trgovačko knjigovodstvo“ od prof. Bošnjaka, 2.) „Mjenbeno pravo“ od dr. Vrbanića, 3.) „Komptoirske radnje“ od Milana Krešića. Prav pridno uređujejo trije profesorji velikansko „Matičino“ zbirko „narodnih pesem“ in brž ko bode mo-goče, pojde prvi zvezek v tiskarno. Da to ni lahka stvar, bode vsakdo sprevidel, če mu povemo, da ta zbirka šteje kake 4 milijone vrstic, a imajo se izbrati najlepše.

Kakor tajnikovo, je tudi blagajnikovo poročilo skupščina zadovoljno vzela na znanje. „Matica“ je štela letos 7247 udov, torej 482 več nego lani, in pošle so ji že skoraj vse letošnje knjige, katerih je bilo 67.200 iztiskov. Dohodkov je imela 29.765 gld., od katerih je 23.663 gld. potrosila na knjige, 5.080 gld. priložila glavnici, a 382 gld. ji je ostalo na račun za prihodnje leto. „Matica“ ima hišo, cenjeno na 60.000 gld., redne glavnice 27.204 gld., a če prištejemo še razne ustanove, s katerimi „Matica“ gospodari in troši v književne namene svoje, znaša vse imetje „Matice Hrvatske“ gld. 110.339. Povrh tega ima še za 12.300 gld. nerazprodanih starejših knjig, katere misli odbor prav kmalu po znižani ceni razpečati. Za tem poročilom je odbornik Folnegović v prelepem govoru nasvetoval pesnika *Ivana Trnskega* za častnega uda, ter poudaril, kako lepo bi to imenovanje pričalo o nepretrgani zvezi sedanjega Matičinega roda z nekdanjimi Ilirci. Prvi častni ud „Matice hrvatske“ je bil Slovenec dr. *Janez Bleiweis*, a Truski bo prvi Hrvat. Z navdušenimi „Živio!“ je skupščina sprejela nasvet ter starega pesnika imenovala drugim častnim udom svojim. Prav takisto je navdušenje bilo burno, ko je po dovršeni volitvi tajnik oglasil, da je za predsednika izvoljen hrvaški zgodovinar, vseučiliški profesor in akademik *Tadija Smičiklas*. Za podpredsednika lite-rarnega odseka izvoljen je vladni tajnik, znani književnik hrvaški *Jos. Eug. Tomić*, a za odbornika sta v prvič izvoljena vseučiliški profesor dr. *Luka Marjanović* in pri-ljubljani romanopisec *Eugen Kumičić*.

Popravek. V spisu „Narodne pesni koroških Slovencev“ v 12. številki lanskega „Zvona“ popravi in dostavi naj se to-le: Št. Lenart, katerega je mislil g. nabiratelj, ne leži v spodnjem Roži, ampak blizu Podkloštra. „Kaku“ ali „Kuku“ je le prestava nemške pesni: „Du verpanter Kuku“. — „Purpelica“ ni isto kar „prapelica“, nego prvo po-menja divji mak, „die rothe Mohnrose“. „Uršej, kolěj“ je napačno naglaševano; sliši se povsodi le „Uršej, Kōlej“ i. t. d. — Kar se tiče posebnosti koroškega narečja, o tem se čitatelj lahko pouči iz gosp. nabiratelja spisa „Obraz rožanskega narečja“ v I. in II. „Kresu“ ter v programu celovške gimnazije l. 1882. Slovarček manj razumljivih koroških izrazov izide l. 1891. v programu celovške gimnazije. Z besedami „po vzgledu Haderlapa in Prešerna“ ni hotel podpisani gosp. nabiratelju nič žaljivega očitati.

S. Rutar.

„Ljubljanski Zvon“

izhaja po 4 pole obsežen v veliki osmerki po jeden pot na mesec v zvezkih ter stoji vse leto 4 gld. 60 kr., pol leta 2 gld. 30., četrť leta 1 gld. 15 kr.

Za vse neavstrijske dežele po 5 gld. 60 kr. na leto.

Posamezni zvezki se dobivajo po 40 kr.

Lastniki in založniki: **Fr. Levec** i. dr. — Izdajatelj in odgovorni urednik: **Fr. Levec**. Uredništvo in upravnštvo v *Ljubljani*, v Medijatovi hiši na Dunajski cesti, 15.

Tiska »Narodna tiskarna« v Ljubljani.